

UNIUNEA EUROPEANĂ

Comitetul Regiunilor

RAPORTUL ANUAL PRIVIND SUBSIDIARITATEA 2013

- Rezumat -

RAPORTUL ANUAL PRIVIND SUBSIDIARITATEA 2013

- Rezumat -

În discursul său privind starea Uniunii din 2013, președintele Comisiei Europene, dl Barroso, sublinia importanța unei reglementări inteligente și declara că Uniunea Europeană trebuie să fie „*mare, pentru aspectele majore și mai mică, pentru aspectele mai neesențiale*”, subliniind importanța subsidiarității și considerând că „*subsidiaritatea nu este un concept tehnic. Este un principiu democratic fundamental. O Uniune apropiată de cetățenii europeni presupune ca deciziile să fie adoptate cât mai deschis posibil și cât mai aproape de cetățeni.*”¹

CoR s-a angajat să asigure și să faciliteze punerea efectivă în aplicare a principiului subsidiarității și urmărește să devină punctul de referință, în domeniul subsidiarității, la nivelul UE. Acest obiectiv a fost atins în 2013, prin punerea în aplicare a măsurilor incluse în programul său de lucru privind subsidiaritatea, care se reflectă în acest al patrulea raport anual privind subsidiaritatea. În plus, în 2013, CoR s-a angajat în încheierea unui acord² cu Parlamentul European, care se referă, printre altele, și la cooperare în vederea asigurării respectării principiului subsidiarității.

În 2012, CoR și-a revizuit strategia de monitorizare a subsidiarității, consolidând guvernanta și abordând monitorizarea dintr-o perspectivă cuprinzătoare, iar anul 2013 a fost primul an în care au fost puse în practică aceste elemente noi. În 2013, principala noutate pentru CoR în domeniul subsidiarității a fost adoptarea și punerea în aplicare a primului său program de lucru privind subsidiaritatea³. Programul de lucru cuprinde cinci inițiative⁴, selectate din programul de lucru al Comisiei Europene în funcție de anumite criterii⁵, care trebuie monitorizate în principal din perspectiva respectării principiului subsidiarității.

---

1 http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_en.htm.

2 Acordul de cooperare între Parlamentul European și Comitetul Regiunilor, semnat la 5 februarie 2014.

3 CdR 2336/2012, adoptat de Biroul CoR la 30 ianuarie 2013.

4 1. Revizuirea politicii și legislației UE privind deșeurile; 2. Pachetul portuar (care a înlocuit inițiativa Centura albastră, selectată inițial); 3. Mobilitatea urbană; 4. Facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice și 5. Un cadru de evaluare a aspectelor legate de mediu, climă și energie care să permită extracția de hidrocarburi neconvenționale în condiții de siguranță și securitate

5 a) inițiativele trebuie să prezinte un interes politic clar pentru autoritățile locale și regionale;
b) inițiativele trebuie să aibă legătură cu competențele autorităților locale și regionale;
c) inițiativele trebuie să aibă o posibilă legătură cu principiul subsidiarității.

Monitorizarea inițiativelor și subsidiarității în avizele precedente ale CoR

- **Revizuirea politicii și legislației UE în materie de deșuri:** Grupul de experți în materie de subsidiaritate și Rețeaua de monitorizare a subsidiarității au fost consultați pe această temă, dat fiind că, în majoritatea statelor membre, responsabilitatea punerii în aplicare a legislației UE în materie de deșuri revine autorităților locale și regionale⁶. Consultarea a dat la iveală aspecte importante legate de principiile subsidiarității și proporționalității, care au fost incluse în avizul CoR⁷.
- **Pachetul portuar**⁸: Având în vedere îngrijorarea legată de posibilitatea ca propunerea să nu ia suficient în considerare condițiile specifice de la nivel local și regional din Europa, a fost lansată, la nivelul REGPEX, o consultare a parlamentelor și guvernelor regionale în legătură cu aspecte privind subsidiaritatea și proporționalitatea, în paralel cu termenul de opt săptămâni prevăzut în cadrul Mecanismului de avertizare timpurie⁹. Consultarea a dus la concluzia că principiul subsidiarității a fost respectat, fiind în schimb puse în evidență anumite probleme legate de principiul proporționalității. În plus, CoR și ESPON¹⁰ au organizat în comun un atelier de evaluare a impactului la nivel teritorial, fiind prima oară când CoR se lansează în evaluarea impactului teritorial utilizând metodologia Quick Scan.
- **Facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice**¹¹: având în vedere posibilul impact al acestei inițiative asupra costurilor și sarcinilor administrative de la nivel local și regional, a fost lansată o consultare a parlamentelor și guvernelor regionale cu privire la principiile subsidiarității și proporționalității, în cadrul REGPEX și în paralel cu Mecanismul de avertizare timpurie¹². Rezultatele consultării au condus la concluzia că principiul subsidiarității a fost respectat, dar au fost semnalate câteva probleme, în special legate de principiul proporționalității. S-a subliniat în special faptul că propunerea nu a luat suficient în considerare perspectiva autorităților locale și regionale.
- **Mobilitatea urbană:** CoR a participat la evaluarea impactului efectuată de Comisia Europeană, prin intermediul unui atelier privind evaluarea impactului, organizat în comun cu autoritățile locale și regionale. Experții participanți la atelier au conchis, printre altele, că introducerea unor cerințe obligatorii ar fi prematură, dar că ar putea fi foarte interesant să se introducă indicatori de performanță și standarde comune pentru orașe. Dat fiind că inițiativa a fost publicată la sfârșitul anului 2013, ea a fost reportată în Programul de lucru privind subsidiaritatea pentru 2014.

---

6 [CoR - Waste Consultation Report](#) (Raportul consultărilor în materie de deșuri).

7 CdR 1617/2013.

8 CdR 3610/2013.

9 [CoR - Ports Package](#) (CoR - Pachetul portuar).

10 Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale.

11 CdR 5277/2013.

12 [CoR - E-invoicing in public procurement](#) (Facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice).

- **Extracția de hidrocarburi neconvenționale:** inițiativa a fost amânată și publicată abia în ianuarie 2014. Prin urmare, aceasta va fi, la rândul său, inclusă în Programul de lucru privind subsidiaritatea pentru 2014.

În plus, în afară de cadrul programului de lucru, Grupul de experți în materie de subsidiaritate a fost consultat cu privire la elaborarea unui aviz din proprie inițiativă pe tema „*Descentralizarea în Uniunea Europeană și rolul autonomiei locale și regionale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor UE*”¹³.

Așadar, CoR a contribuit la evaluările specifice ale impactului efectuate de Comisia Europeană, prin concluziile atelierelor privind Pachetul portuar și mobilitatea urbană, care s-au concentrat pe dimensiunea teritorială a inițiativelor propuse. În plus, avizul privind *evaluarea impactului teritorial*¹⁴, adoptat în 2013, a pregătit terenul pentru dezvoltarea strategiei de evaluare a impactului teritorial, care va fi lansată în 2014. Implicându-se în evaluările impactului teritorial, CoR își propune să contribuie la eforturile interinstituționale care vizează o mai bună legiferare.

Analiza în materie de subsidiaritate din avizele CoR din 2013 evidențiază faptul că numai în două cazuri se pune problema respectării principiilor subsidiarității și proporționalității în inițiativele legislative ale UE. Acestea sunt: avizul pe tema „*Revizuirea directivei privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului*”¹⁵ și avizul pe tema „*Propunere de directivă de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim și managementul integrat al zonelor costiere*”¹⁶. În plus, în avizul pe tema „*Regulamentul privind controalele oficiale*”¹⁷, precum și în avizul pe tema „*Fabricarea, prezentarea și vânzarea tutunului și a produselor aferente*”¹⁸, CoR și-a exprimat îngrijorarea cu privire la utilizarea actelor delegate.

Al 6-lea Forum al subsidiarității

Principala manifestare a anului în materie de subsidiaritate, al 6-lea Forum al subsidiarității¹⁹, organizat în comun de CoR și Bundesratul german, a avut loc la 18 decembrie 2013. Acesta a reunit reprezentanți de seamă din instituțiile UE, parlamentele naționale și regionale, precum și din mediul universitar, în scopul evaluării statutului și impactului principiului subsidiarității asupra procesului legislativ european în epoca post-Lisabona.

---

13 CdR 2214/2012, [Consultation of the Subsidiarity Expert Group on Devolution](#) (Consultarea Grupului de experți în materie de subsidiaritate privind descentralizarea).

14 CdR 29/2013, [CoR - Evaluarea impactului teritorial](#).

15 CdR 591/2013.

16 CdR 3766/2013.

17 CdR 5295/2013.

18 CdR 2062/2013.

19 [CoR - 6th Subsidiarity Conference](#) (CoR - Al 6-lea Forum al subsidiarității).

Principalele concluzii ale celui de-al șaselea forum interinstituțional bienal au fost, în primul rând, că principiul subsidiarității este un etalon important al legitimității democratice a legislației UE, care garantează că deciziile se iau la nivelul cel mai adecvat și care contribuie la elaborarea unor politici subordonate intereselor tuturor cetățenilor europeni. În al doilea rând, cooperarea interinstituțională în materie de monitorizare a subsidiarității generează o valoare adăugată clară și ar trebui sporită în vederea aplicării cât mai eficace a principiului subsidiarității. În al treilea rând, subsidiaritatea, ca principiu constructiv, a dobândit o importanță și mai mare prin discuțiile din ce în ce mai ample privind limitele acțiunii UE, drept care ar trebui plasată în centrul acestei dezbateri. CoR s-a angajat pe calea consolidării unei „culturi a subsidiarității”, legată în mod clar de guvernanta pe mai multe niveluri, dat fiind că monitorizarea subsidiarității poate fi eficace numai în măsura în care se bazează pe cooperarea reală a tuturor nivelurilor de guvernanta competente.

Activități suplimentare privind monitorizarea subsidiarității

CoR a îmbunătățit substanțial REGPEX²⁰, un instrument online destinat regiunilor cu competențe legislative; în prezent, acesta conține o hartă interactivă a acestor regiuni și o descriere detaliată a fiecărui parlament regional. Totodată, el furnizează un formular standard, în limba engleză, pentru sintetizarea analizelor în materie de subsidiaritate. Pentru evaluarea experienței Sistemului de avertizare timpurie și popularizarea exemplelor de bune practici, CoR a publicat un studiu pe tema „Sistemul de avertizare timpurie în materie de subsidiaritate al Tratatului de la Lisabona - rolul parlamentelor regionale cu competențe legislative și al altor autorități subnaționale”²¹. Studiul compară și evaluează implicarea parlamentelor regionale cu competențe legislative și a altor adunări regionale, precum și a părților interesate competente în Sistemul de avertizare timpurie după Tratatul de la Lisabona, descriind modalitățile de cooperare și identificând cele mai bune practici.

Concluzii

În 2013, monitorizarea subsidiarității a fost consolidată în continuare în cadrul CoR, prin punerea în aplicare a strategiei revizuite pentru monitorizarea subsidiarității. Bazându-se pe instrumente solide de monitorizare, CoR și-a reafirmat abordarea cuprinzătoare, considerând monitorizarea subsidiarității ca fiind o responsabilitate a sa pe parcursul întregului ciclu de elaborare a politicilor, cu scopul de a interveni într-un stadiu cât mai timpuriu. Prin programul său de lucru privind subsidiaritatea, CoR a preluat sarcina monitorizării în amonte a inițiativelor UE. Guvernanta politică furnizată de Grupul de coordonare privind subsidiaritatea și instrumentele de monitorizare disponibile, precum Rețeaua de monitorizare a subsidiarității, Grupul de experți în materie de subsidiaritate și REGPEX au permis CoR să se achite de această sarcină cu succes și să se pregătească pentru a explora și alte căi de monitorizare a subsidiarității.

---

20 [CoR - REGPEX](#).

21 Studiul *The Subsidiarity Early Warning System of the Lisbon Treaty – the role of regional parliaments with legislative powers and other subnational authorities* (Sistemul de avertizare timpurie în materie de subsidiaritate al Tratatului de la Lisabona - rolul parlamentelor regionale cu competențe legislative și al altor autorități subnaționale).

Prin urmare, CoR va examina și alte aspecte conexe din acest domeniu (precum evaluarea impactului teritorial) în beneficiul autorităților locale și regionale și, ca urmare, al tuturor cetățenilor UE. Obiectivul următorului program de lucru privind subsidiaritatea va fi consolidarea modelelor consacrate de cooperare atât în cadrul CoR, cât și cu alți parteneri externi, instituții UE, parlamente naționale, autoritățile sau asociațiile locale și regionale.

Subsidiaritatea nu înseamnă numai elaborarea într-o măsură mai mare sau mai mică a legislației la nivelul UE. Subsidiaritatea înseamnă elaborarea acesteia la nivelul adecvat, cât mai aproape cu putință de cetățeni, în condițiile în care se înțelege de la sine că trebuie să reducem decalajele care s-au dezvoltat în timp dintre UE și cetățenii săi. CoR se angajează să contribuie la crearea unei culturi a subsidiarității și va continua să-și ducă acest angajament la îndeplinire prin consolidarea acțiunilor sale de monitorizare a subsidiarității, prin dezvoltarea în continuare a instrumentelor sale de monitorizare și prin consolidarea cooperării interinstituționale.
